

generel správy a rozvoje branických skal

výsledky ankety

→ respondenti

Anketa se uskutečnila v první polovině letních prázdnin 2022. Jejím cílem bylo ověřit míru přijatelnosti a žádanosti možných intervencí v jednotlivých částech území přírodní památky. Ankety se zúčastnilo, tj. alespoň na jednu otázku odpovědělo 459 respondentů. Polovinu respondentů tvoří muži, 39 % ženy, 11 % na tuto otázku neodpovědělo. Mezi respondenty jsou nejpočetněji zastoupeni třicátníci (33 %) a čtyřicátníci (31 %). Naopak podprůměrný je podíl účastníků ankety nad 60 let (podíl 9 %) a do 29 let (4 %).

→ kontext vzniku a využití výsledků ankety

Cílem ankety bylo zjistit, jak návštěvníci vnímají možné intervence směřující k zatraktivnění různých částí území přírodní památky pro rodiny s dětmi, turisty, lezce nebo jiné cílové skupiny. Záměrně jsme v rámci ankety představili větší množství intervencí odlišného měřítka, abychom získali co nejširší zpětnou vazbu.

Rozhodně to neznamená, že by Městská část nebo Odbor ochrany prostředí pražského magistrátu a Lesy hl. m. Prahy měli v úmyslu všechny diskutované intervence v plném rozsahu realizovat. Nic na tom nemění ani výsledky ankety, které ukazují vysokou míru podpory navrhovanému přístupu ke správě a rozvoji jednotlivých částí území. Zprvu by bylo dramatické zvýšení návštěvnosti přírodní památky v rozporu s ochranou hodnot popsaných v plánu péče o *přírodní památku*. Z druhé by takové množství opatření nebylo ve finančních možnostech ani Městské části ani Lesů hl. m. Prahy.

Uvědomujeme si také, že anketa proběhla krátce před komunálními volbami. Je to dáno harmonogramem projektového partnera vysoutěženého letos v zimě, nikoli úmyslem zadavatele zviditelnit se před volbami. Vzniká dlouhodobý podklad pro koncepční správu území. Projekt nepředpokládá realizaci opatření do letošních komunálních voleb.

Výsledky ankety budou prodiskutovány s klíčovými hráči v území a odborníky. Možné změny budou posouzeny z hlediska a) potřeb návštěvníků, b) dopadů realizace na ochranu přírodní památky, c) finanční náročnosti a rozděleny na opatření žádoucí a realizovatelná v horizontu několika let, vhodná a realizovatelná v delším časovém horizontu a opatření, jejichž realizace by byla (spíše) nevhodná. Tato prioritizace opatření se promítne do finální podoby generelu správy a rozvoje Branických skal, který Městská část na podzim uveřejní na svém webu.

Přílohou výsledků ankety je vypořádání podnětů a připomínek, které respondenti uvedli v komentářích k jednotlivým otázkám. Vzhledem k celkovému množství komentářů (za které moc děkujeme!) není možné na všechny odpovědět jednotlivě. Proto reagujeme po tematických okruzích, do nichž jsme sloučili obsahově podobné komentáře.

→ hodnocení přístupu k jednotlivým částem území

Respondenti hodnotili klíčové aspekty navrhovaného přístupu prezentované prostřednictvím graficky zpracovaných schémat a stručných informačních textů. Kromě hodnocení na škále mohli respondenti ke každému hodnocení připojit také textový komentář.

Ve všech tematických okruzích sledujeme tyto statistické údaje:

- podíl respondentů, kteří zcela souhlasí s navrhovaným přístupem
- podíl respondentů, kteří převážně souhlasí (s drobnými dílčími připomínkami)
- podíl respondentů, kteří s navrhovaným přístupem nesouhlasí
- podíl respondentů, kteří navrhovaný přístup nedokáží posoudit
- průměrnou celkovou míru přijatelnosti přístupu vyjádřenou v procentech, kdy plnému souhlasu je přisouzena váha 100, převážnému souhlasu 66,67 a nesouhlasu 0. Odpovědi nevim/neumím posoudit nejsou zahrnuty do výpočtu.

Školní vrch

Na skále severně od ZŠ Školní se nachází vzácná stepní vegetace, kterou chceme v co největší míře chránit a podpořit její další rozvoj. „Školní vrch“ bude udržován dle plánu péče o přírodní památku jako bezlesé území. Navrhujeme upravit stávající živelnou stezku propojující Starou cestu a schodiště ke kostelu sv. Prokopa a také živelně vzniklé vyhlídkové místo, protože pravděpodobně nelze zabránit jeho využívání.

- zcela souhlasí 67 %
- převážně souhlasí 7 %
- nesouhlasí 6 %
- neumí posoudit 20 %

U Pražských lomů

Schody propojují horní vyhlídku se vstupní zónou od Dvorců. Vedou hustým porostem převážně listnatých dřevin a působí poněkud nepřehledně a zanedbaně. Přístup je ukryt ve vegetaci a není na první pohled zřejmé, kam schodiště vede. Lavičky jsou místy ve špatném stavu, některé zmizely. Doporučujeme vytvořit průhledy na skály a šterkovými chodníčky propojit schody s hlavním skalním masivem a stezkami vedoucími na úpatí skály. Je třeba doplnit chybějící mobiliář, zejména lavičky. Schody je třeba lokálně rekonstruovat, stejně tak i zábradlí. Velmi důležité je doplnění informačního systému pro lepší orientaci v prostoru. Informační systém by měl mít jednotnou podobu pro celé území.

- zcela souhlasí 69 %
- převážně souhlasí 11 %
- nesouhlasí 8 %
- neumí posoudit 12 %

Nové dětské hřiště

Prostor mezi klubovnou farnosti a objektem Rybářského svazu (výdejna e-shopu) je v současnosti minimálně využíván. Navrhujeme zde umístit menší dětské hřiště a směřovat jej spíše k přirozené volné hře než k umisťování jednostranně zaměřených typových prvků. Zachováme stávající stromy a na volnou plochu navrhujeme umístit prvky vytvořené ze tří elementů uplatňujících se v okolí – kámen, dřevo a voda. Směrem ke skále lze postavit také přístřešek se zázemím (jeho rozsah je na zvážení) a dětský boulder, který zároveň poslouží jako ochrana před padajícími kameny. Vhodná je další výsadba dřevin za účelem zastínění prostoru.

- zcela souhlasí 68 %
- převážně souhlasí 9 %
- nesouhlasí 6 %
- neumí posoudit 17 %

generel správy a rozvoje branických skal

výsledky ankety

Aktivní park

Park pod skalami působí jako zbytkový zatravněný prostor s dřevinami lemujícími cesty. Neslouží pořádně nikomu. Cesty jsou vedeny nelogicky, z nefunkčního dětského hřiště zůstaly pouze jakési zbytky. Park by měl sloužit mimo jiné k aktivnímu odpočinku. V horní části parku zachováme rovinatou travnatou plochu vymezenou stávajícím chodníkem. Na ní je možné umístit sportovní branky a také vybavení na trénink pro lezce – jednoduché prvky na posilování vlastní vahou. Doporučujeme nové výsadby stromů a vytvoření hájků, které by poskytly dostatek stínu a také cíleně směřovaly pohledy na dominantní masiv. Část parku směrem k obnovenému dětskému hřišti a kostelu by měla být spíše živější, část směrem k Dvorcům více klidová. Chodník podél Modřanské ulice uvažujeme pro smíšený pěší a cykloprovoz. Může být k němu umístěn objekt občerstvení, nebo naopak hlouběji v území.

- zcela souhlasí 64 %
- převážně souhlasí 15 %
- nesouhlasí 7 %
- neumí posoudit 14 %

Vávrova vyhlídka

Otevřenou plošinu s vyhlídkou od Davida Vávry považujeme za ohnisko části území nad skalami s největší koncentrací návštěvníků. Klíčové je usměrnění návštěvníků, umístění vhodného mobiliáře ve vhodném množství a zobytnění otevřené plochy pomocí dosadeb. Doporučujeme vyvážit osluněné a přistíněné plochy, a zároveň ponechat otevřené výhledy tam, kde je to žádoucí. Vysoký plot na hraně skály navrhujeme nahradit nižším zábradlím, protože neplní funkci zábrany tak, jak se předpokládalo. Vyhlídkovou hranu je též možné osadit drobnými prvky orientačního a naučného systému. Doporučujeme zde také zřídit řádné, bezpečné ohniště.

- zcela souhlasí 59 %
- převážně souhlasí 18 %
- nesouhlasí 11 %
- neumí posoudit 12 %

Hlavní skalní masiv

Doporučujeme zpřístupnění a zpřehlednění prostoru pod masivem a jeho propojení se stávající cestní sítí pomocí dvojice pěšin - užší cestou u paty skály sloužící především lezcům k pohybu během jištění a cestou dále od skály, kde již nehrozí zranění padajícími kameny, k napojení na stávající schodiště do svahu. Při cestě navrhujeme umístit dvě jednoduchá posezení – s ohništěm blíže parku a druhé u cesty směrem ke schodišti. Chybějící propojení s vyhlídkou doporučujeme vyřešit zážitkovou stezkou s lany a pevnými nášlapnými prvky, vedoucí suťovým svahem - „horský chodník“. Na nižší skále směrem k mělnírně dopravního podniku je menší plocha, na kterou vede živelná stezka. Na plochu navrhujeme umístit dřevěné molo s vyhlídkou na plochu u mělnírny a přístupovou cestu kultivovat a mírně zpevnit příčnými pažicemi prvky.

- zcela souhlasí 66 %
- převážně souhlasí 9 %
- nesouhlasí 11 %
- neumí posoudit 14 %

Pobytový les

V lesnaté části nad skalním masivem doporučujeme vytvořit jednoduchá pobytová místa s mobiliářem pro odpočinek a přírodními herními prvky. Stávající cesty doporučujeme lokálně zpevnit a srovnat, aby usnadnily přístup s kočárkem, případně i pro vozíčkáře. Při umísťování prvků je třeba dbát zejména na požadavky ochrany přírody – atraktivita pro návštěvníky nemá být nadřazena ochraně přírodní památky.

- zcela souhlasí 63 %
- převážně souhlasí 10 %
- nesouhlasí 11 %
- neumí posoudit 16 %

Skála nad kostelem

Na hraně skály za kostelem navrhujeme rozšířit prostor pro stepní vegetaci. Vzhledem k tomu, že je obtížné zamezit pohybu osob po nelegální pěšině, jeví se jako vhodné tuto trasu ošetřit tak, aby pohyb po ní nadměrně nezatěžoval horninu ani stepní biotop. Za účelem jeho ochrany doporučujeme realizovat horskou stezku vyskládanou z kamenů a opatřenou zábradlím a vyhlídkami.

- zcela souhlasí 68 %
- převážně souhlasí 5 %
- nesouhlasí 12 %
- neumí posoudit 15 %

Lesní svah

Strmým svahem mezi skalní plošinou a Starou cestou nyní klesá poměrně využívaná živelná stezka. Prochází dosti hustým porostem, který zhoršuje orientaci v terénu. Chybí tu možnost zastavení a odpočinku. Doporučujeme cestu vedoucí svahem mírně přetrasovat a opatřit ji zpevňujícími prvky, které umožní pohodlnější a bezpečnější chůzi. Kolmo po svahu lze umístit spíše zážitkovou trasu se žebříky, lanovými prvky a klouzačkami. Po trase předpokládáme umístění odpočívadel s výhledem na Školní vrch.

- zcela souhlasí 62 %
- převážně souhlasí 7 %
- nesouhlasí 12 %
- neumí posoudit 19 %

Pořadí lokalit podle průměrné míry přijatelnosti přístupu k jejich správě a rozvoji:

- Nové dětské hřiště 89 %
- Školní vrch 89 %
- U Pražských lomů 86 %
- Aktivní park 86 %
- Hlavní skalní masiv 84 %
- Svah nad kostelem 84 %
- Les nad skalami 82 %
- Lesní svah 82 %
- Vávrova vyhlídka 81 %

generel správy a rozvoje branických skal

výsledky ankety

Žádoucí a nežádoucí intervence

V druhé části respondenti hodnotili vhodnost konkrétních zvažovaných intervencí na škále rozhodně souhlasím, spíše souhlasím, spíše nesouhlasím a rozhodně nesouhlasím. Mohli také zvolit možnost nevím/neumím to posoudit. Jako poslední údaj uvádíme průměrnou míru přijatelnosti jednotlivých intervencí vypočtenou následujícím způsobem:

- zcela souhlasí = přijatelnost 100 %
- spíše souhlasí = přijatelnost 66,67 %
- spíše nesouhlasí = přijatelnost 33,33 %
- nesouhlasí = přijatelnost 0 %

Do výpočtu nejsou zahrnuti respondenti, kteří odpověděli neumím to posoudit nebo neodpověděli vůbec.

intervence	souhlasí	spíše souhlasí	spíše nesouhlasí	nesouhlasí	neumí posoudit/ bez odpovědi	průměrná přijatelnost
příležitostné (organizované) zpřístupnění štol veřejnosti	62 %	27 %	5 %	2 %	4 %	85 %
zdroj pitné (vody) pítka na prostranství u Vávrovy vyhlídky	61 %	21 %	6 %	4 %	8 %	84 %
kultivace prostoru kolem měnírny DPP, vytvoření odpočinkové zóny	55 %	29 %	2 %	3 %	11 %	84 %
nabídka sportovního vyžití v parku pod skalami	47 %	34 %	9 %	4 %	6 %	77 %
vytvoření nového dětského hřiště pod skalami (blíže kostelu)	45 %	30 %	10 %	6 %	9 %	75 %
vzdělávací funkce přírodní památky (naučná stezka a naučné hry)	43 %	35 %	10 %	6 %	6 %	74 %
odpočinková místa a herní prvky v lese nad skalami	42 %	28 %	10 %	13 %	7 %	69 %
kiosky v parku pod skalami	37 %	35 %	12 %	10 %	6 %	69 %
posezení s ohništěm v prostoru pod skalami	35 %	31 %	20 %	8 %	6 %	66 %

88 % respondentů, kteří zcela nebo spíše souhlasí s umístěním ohniště do prostoru pod skalami se domnívá, že vhodné je umístění na úpatí skalního masivu.

70 % respondentů, kteří zcela nebo spíše souhlasí s možným umístěním nového dětského hřiště do blízkosti kostela pod skalami upřednostňuje, aby zde bylo instalováno hygienické pítka, 25 % by dalo přednost hernímu vodnímu prvku, 5 % považuje umístění jakéhokoliv vodního prvku na tomto místě (hřišti) za nevhodné.

Polovina respondentů, kteří zcela nebo spíše souhlasí s provozem kiosku v parku pod skalami, považuje za vhodnější jeho umístění do blízkosti kostela, 21 % do zkulturnovaného veřejného prostoru kolem měnírny, 10 % k chodníku podél Modřanské ulice, 19 % nemá vyhraněný názor.

Důležitost navrhovaných intervencí

Třetí část ankety zjišťovala, které z navrhovaných intervencí by respondenti nejvíce přivítali. Mohli označit 1-3 z nabízených možností nebo odpovědět, že by nepřivítali ani jednu z nich.

- příležitostné (organizované) zpřístupnění štol veřejnosti **36 %**
- zdroj pitné (vody) pítka na prostranství u Vávrovy vyhlídky **32 %**
- kultivace prostoru kolem měnírny dopravního podniku **32 %**
- odpočinková místa a herní prvky v lese nad skalami **26 %**
- vytvoření nového dětského hřiště pod skalami (blíže kostelu) **25 %**
- nabídka sportovního vyžití v parku pod skalami **23 %**
- vzdělávací funkce přírodní památky **21 %**
- posezení s ohništěm v prostoru pod skalami **21 %**
- kiosky v parku pod skalami **18 %**
- nepřivítal/a bych ani jednu z těchto změn **4 %**

generel správy a rozvoje branických skal

vypořádání připomínek

Co všechno se zrealizuje a kdy?

Než bude stanoven plán realizace jednotlivých opatření, vyjádří se k dokumentu ze svého pohledu řada odborníků a klíčových hráčů – správce lesa, geolog, botanik, arborista, zástupce Českého horolezeckého svazu, zástupce farnosti ČCE... a budou vyhodnoceny dopady realizace na přírodní památku a v případě vhodnosti realizace upřesněny finanční náklady. V každém případě jde o dlouhodobou vizi správy a rozvoje území. Nejdříve budou realizovány malé zásahy zvyšující bezpečnost a komfort stávajících návštěvníků. Cílem opatření rozhodně není násobně zvýšit návštěvnost přírodní památky.

Jak podrobný dokument vzniká?

Vzniká dokument rámcový, stanovující hlavní principy správy a rozvoje území. Jednotlivá opatření, které případně budou realizována, budou na jeho základě podrobně projekčně a rozpočtově rozpracována. Dotazy na konkrétní typ mobiliáře, herní/sportovní prvky nebo podobu objektů překračují tedy podrobnost tohoto dokumentu.

Bude u dětského hřiště a parku pod skalami WC?

Čisté, udržované WC výrazně zvyšuje standard hřiště/parku a komfort pro návštěvníky. Proto bychom si přáli, aby zde vzniklo. Vznik WC by však byl součástí větší investiční akce, v rámci které by vznikl objekt se zázemím správce parku, hřiště a celé přírodní památky, jehož součástí by bylo i WC. Pokud (zatím) vznikne „pouze“ menší přírodní dětské hřiště a první etapa revitalizace parku, WC z finančních důvodů součástí nebude.

Má v tomto místě smysl sezonní kiosek?

Spolehlivou odpověď na tuto otázku může dát jedině zkušební provoz. V okamžiku, kdy bude zprovozněno dětské hřiště a ožije park, lze vyzkoušet mobilní občerstvení se symbolickým nájmem, a uvidí se, zda bude jeho provoz finančně udržitelný. Rozhodně to není nápad, který bychom chtěli prosadit za každou cenu.

O jak rozsáhlém kácení uvažujete v oblasti lesa nahoře u Dobešky a lesního svahu?

V rámci akce s větším kácením nepočítáme. Podrobné zadání zásahů do lesního porostu musí vyplynout z odborného terénního průzkumu (investor, vlastník a správce pozemku, odborný lesní hospodář, státní správa ochrany přírody aj.), kdy budou zohledněny pohledy a zájmy dotčených subjektů. Průběžně (nejen v rámci plánované akce) se budou odstraňovat uschlé a potenciálně nebezpečné stromy. V souladu s plánem péče o chráněné území je pravděpodobné, že se budou redukovat i nepůvodní a invazní druhy dřevin. Stromy budou následně zpracovány správcem lesa. Počítáme nejen s kácením, ale i s novými výsadbami. Na dostatečně velké plochy z důvodu přísunu dostatečného množství světla a vláhy v půdě (dle lesního zákona nad 3 ary) budou vysazeny nové sazenice původních druhů dřevin. Prořezáním stromů a vytvářením průhledů miníme lokální prořezy keřového patra, prosvětlení korun některých stromů, případně odstranění spodních větví tak, aby byl umožněn průhled na vybrané místo. Chceme zde zachovat bujný, přirozeně rostoucí les. Rozhodně nemáme v úmyslu kácet vzrostlé zdravé stromy. Pouze doporučujeme zvýšit schůdnost cest a citlivě doplnit mobiliář v intenzitě a charakteru obvyklém pro přírodní památky a rezervace. Více upravený parkový charakter si zaslouží park pod skalami.

Kde chcete v oblasti pod skalami umístit ohniště?

Z bezpečnostních a provozních důvodů doporučujeme legální ohniště s posezením situovat do horní části parku pod skalami blíže skalám, ale ne bezprostředně na úpatí skal, ale až za terénním valem a ochranou stěnou.

Bude dětské hřiště odcloněno od Modřanské ulice?

Ano, a to nejen pocitově, ale aby se zamezilo riziku vběhnutí dětí na chodník, parkovací stání a do vozovky. V prostoru hřiště zvažujeme proto kromě vegetační clony také nízkou zídku, kterou bude možné využít k sezení. Vegetační odclonění má ovšem smysl pro celý park.

Pro jak staré děti hřiště bude? A odkud budou?

Hřiště plánujeme pro děti cca 0-8 let. Starší děti a dospívající najdou vyžití dále v parku – workoutové prvky, přírodní dráhu pro jízdu na kole, travnatou plochu na míčové hry s brankami... Očekáváme, že nejvíce budou dětské hřiště využívat děti z blízké části Braníka, Dvorců a farní komunity. Na Dvorcích dětské hřiště není. Toto komorní přírodně pojaté hřiště také může být příjemnou alternativou k hojně využívanému dětskému hřišti Jiskrova.

Kde najdou zázemí senioři a pejskaři?

Senioři najdou v parku lavičky a díky smysluplným dosadbám si budou moci vybrat mezi posezením na slunci, v polostínu a ve stínu. Naleznou zde také vhodné cvičební/posilovací prvky. Část parku směrem ke Dvorcům bude klidnější, příjemná k odpočinku. Příjemně posedět bude ale možné i u dětského hřiště, nejen v rámci doprovodu dětí. Pejskaři najdou v parku dostatek košů a sáčků na výkaly. Vyjma pobytových a sportovních ploch zde bude možný volný pohyb psů.

Kdy a jakým plotem chcete nahradit ten stávající?

V zájmu hospodárnosti bude plot nahrazen až poté, co přestane být v přijatelném technickém stavu. Za vhodnější než stávající „mříž“ považujeme standardní zábradlí s výpletem. Konkrétní podoba a výška zábradlí bude konzultována s bezpečnostním odborníkem a bude splňovat normové požadavky.

Proč chcete realizovat dobrodružnou stezku skalním masivem?

Zprv je třeba zdůraznit, že stezka by nebyla vedena po skalní stěně, aby neohrožovala stabilitu skály, ani návštěvníky padajícími úlomky. Byla by vedena svahem vedle hlavního skalního masivu, kde se nachází kamenná suť a dřeviny. Měla by tedy charakter horského lesního chodníku (jsou i jinde u Vltavy), nikoliv ferraty. Tuto stezku jsme také zvažovali jako alternativu k neoficiální, ale veřejně známé (dnes již i na mapy.cz) stezce po hraně skály nad kostelem, kde je zvýšené riziko uvolnění malých i velkých kamenů a jejich pádů směrem na farnost. Případná realizace a podoba stezky ještě bude konzultována s odborníky.

generel správy a rozvoje branických skal

vypořádání připomínek

Proč chcete legalizovat stezku po hraně svahu nad kostelem?

Nechceme ji legalizovat, nejen z důvodu hrozby pádu kamenů směrem k farnosti nebo domům při Staré cestě, ale také proto, že výrazné zvýšení návštěvnosti by mělo negativní dopad na zdejší chráněnou flóru. Nicméně již dnes stezku používají lidé z okolí, a dokonce je zaznamenaná na mapy.cz. O zpevnění a la horská stezka neuvažujeme plošně, ale v krátkém nejrizikovějším úseku. Otázka ne/realizace záměru a technické provedení bude konzultována s odborníky a orgánem ochrany prostředí.

Proč chcete mýtit dřeviny na Školním vrchu?

Školní vrch považujeme za nedílnou a důležitou součást přírodní památky vyžadující srovnatelnou pozornost a péči jako hlavní masiv. V plánu péče o přírodní památku se hovoří o potřebě zachovat území jako bezlesé. S tímto požadavkem se ztotožňujeme. Místy budou ponechány lokální hodnotné dřeviny, je však třeba průběžně odstraňovat invazivní náletové stromy a keře, aby neprostupný porost postupně nezničil chráněný skalní a stepní biotop.

Proč se nezabýváte „náměstíčkem“ před restaurací Na Jezerce nebo veřejným prostorem u divadla Dobeška?

Obě zmíněná místa jsou za hranicemi řešeného území, tj. území přírodní památky. Vnímáme však, že se jedná o místa, odkud se do území přírodní památky vstupuje. Zatímco veřejný prostor kolem divadla „žije“ a odráží osobitého ducha Dobešky, „náměstíčko“ působí zbytkovým a neutěšeným dojmem. Chytrá a citlivá revitalizace nemusí být būhvíjak nákladná, aby pozvedla kvalitu celé mikrolokality. Proto ji rozhodně podporujeme.